

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА»

Галузь знань			05 «Соціальні та поведінкові науки»		Освітній рівень		бакалавр	
Спеціальність			052 «Політологія»		Семестр		5	
Освітньо-професійна програма			«Політологія»		Тип дисципліни		вільного вибору	
Факультет			Економіки і менеджменту		Кафедра		Менеджмент	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:					
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	Вид контролю
	4	120	30	-	15	-	75	Залік

ВИКЛАДАЧІ

Мельченко Віталій Іванович, advocat27@ukr.net

Кандидат юридичних наук, доцент кафедри менеджменту ДДМА.
Досвід роботи - більше 20 років.
Автор понад 20 наукових та навчально-методичних праць.
Провідний лектор з дисциплін: «Правознавство», «Конституційне право», «Адміністративне право», «Договірне право», «Трудове право», «Виборче право»

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню	Правознавство, 2. Конституційне право України, 3. Трудове право
--	---

Освітні компоненти для яких є базовою	Кваліфікаційна робота бакалавра
---------------------------------------	---------------------------------

Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетенції
ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – ПРН)

РН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності. РН06. Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності. РН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Анотація	<p>Навчальна дисципліна «Антикорупційна політика» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 052 «Політологія».</p> <p>Необхідність вивчення основних положень антикорупційної політики здобувачами за ОПП «Політологія» вбачається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у визначенні сутності корупції, чинників та передумов її виникнення і поширення, теорії і практики запобігання та протидії корупції; - у формуванні вміння аналізувати стан корупції в Україні, її особливості та тенденції, форми прояву і на основі наукових підходів визначити шляхи підвищення ефективності антикорупційної політики, удосконалення нормативно-правових і організаційних засад запобігання та протидії корупції, забезпечення дієвої державно-громадської співпраці для зменшення корупційних проявів; - у вивченні новітніх методів і засобів, якісно нових аналітичних обґрунтувань в боротьбі з корупцією.
Мета	формування у здобувачів теоретичних і практичних знань щодо феномену корупції як економічного, політичного, правового та культурного явища, її природи, соціальної бази виникнення та поширення, а також створення дієвих механізмів запобігання та протидії корупції як умови формування соціально орієнтованої правової держави і громадянського суспільства, засвоєння знань із забезпечення антикорупційних заходів, дослідження факторів впливу на неї, а також механізму забезпечення антикорупційної діяльності.
Формат	Лекції (очний, дистанційний формат), практичні заняття (очний, дистанційний формат), консультації (очний, дистанційний формат), підсумковий контроль – залік (очний, дистанційний формат).
«Правила гри»	<ul style="list-style-type: none"> • Курс передбачає роботу в колективі. • Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. <p>Політика щодо дедлайнів та перескладання</p> <ul style="list-style-type: none"> • Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу. • Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою. • Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. • Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. • Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті. • За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів. <p>Політика академічної доброчесності</p> <ul style="list-style-type: none"> • Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Лекція 1	Тема 1. Корупція як суспільно небезпечне явище	Практичне заняття 1	Сутність, форми та види корупції. Правові засади антикорупційної діяльності. (діалог-пояснення, обговорення проблемних питань теми, усне опитування)	Самостійна робота	<ol style="list-style-type: none"> 1. Якими загальноприйнятими визначеннями корупції користуються міжнародні організації та національні інституції? 2. Якими є теоретичні наукові визначення корупції? 3. Якими є наслідки корупції для окремої особи, установи, населення та держави? 4. З якою метою в антикорупційному законодавстві України застосовано поняття “добросесність”? 5. Якими міжнародними актами визначено стандарти у сфері запобігання та протидії корупції? 6. Які функції виконує міжнародна неурядова організація Transparency International? 7. Які міжнародні інституції та за якими напрямками протидіють корупції? 8. Які міжнародні правові акти визначають правила поведінки державних службовців? У чому полягають ці правила? 9. Які дослідження (визначення індексів) проводить міжнародна організація Transparency International та яке значення мають ці дослідження? 10. У чому полягає сутність верховенства права та яке його значення для запобігання корупції? 11. Які визначення поняття “корупція” в міжнародній практиці та національному законодавстві? 12. Які основні факти впливають на формування корупційних ризиків? 13. Які етапи формування сучасного антикорупційного законодавства в Україні? 14. Як структуровані державні інституції в антикорупційній сфері та які їх основні функції? 15. Які основні складові превентивної антикорупційної системи? 16. Які основні функції має Національне агентство з питань запобігання корупції? 17. Які нормативно-правові акти регламентують функціонування уповноважених підрозділів (осіб), які займаються питаннями виявлення та запобігання корупції ? 18. Які обмеження встановлює антикорупційне законодавство для публічних службовців? 19. Які правила застосовують щодо допустимості одержання подарунків публічними особами? 20. Які приписи містяться в Законі “Про запобігання корупції” щодо поведінки (дій) посадовця в ситуації пропонування та виявлення забороненого подарунка? 21. Який механізм запобігання прямому підпорядкуванню близьких осіб передбачено в Законі?
Лекції 2 - 3	Тема 2. Нормативно- правова база антикорупційної діяльності в Україні				
Лекції 4 - 5	Тема 3. Засади забезпечення державної антикорупційної політики	Практичне заняття 2	Сутність та основні напрями формування та реалізації державної антикорупційної політики. (діалог-пояснення, обговорення проблемних питань теми, усне опитування)		
Лекції 6-7	Тема 4. Антикорупційна стратегія України	Практичне заняття 3	Модульна контрольна робота №1		
Лекції 8-9	Тема 5. Система антикорупційних органів України	Практичне заняття 4	Структура та повноваження антикорупційних органів України. (діалог-пояснення, обговорення проблемних питань теми, усне опитування)		
Лекції 10-11	Тема 6. Заходи, спрямовані на запобігання й протидію корупції	Практичне заняття 5	Цілі, принципи та механізми запобігання та протидії корупції. (діалог-пояснення, обговорення проблемних питань теми, усне опитування)		
Лекції 12-13	Тема 7. Відповідальність за корупційні правопорушення	Практичне заняття 6	Суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення. Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та усунення їх наслідків. (діалог-пояснення, обговорення проблемних питань теми, усне опитування)		
Лекції 14-15	Тема 8. Фінансовий контроль	Практичне заняття 7	Порядок подання, контролю та перевірки декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Моніторинг способу життя суб'єктів декларування. (діалог-пояснення, обговорення проблемних питань теми, усне опитування)		
		Практичне заняття 8	Модульна контрольна робота №2		

22. Які заходи для усунення прямого підпорядкування близьких осіб передбачено в Законі?
23. За якими ознаками визначають поняття потенційного та реального конфлікту інтересів?
24. За якими ознаками визначають приватний інтерес у контексті запобігання корупції?
25. Які зобов'язання щодо врегулювання конфлікту інтересів та запобігання йому покладено на посадовців?
26. У разі ситуативного (не постійного) конфлікту інтересів які способи його врегулювання є прийнятними?
27. Які способи врегулювання конфлікту інтересів передбачено для ситуації з тривалим (постійним) конфліктом інтересів?
28. Які типи електронних декларацій передбачає Закон "Про запобігання корупції"?
29. Які функції покладаються на державні органи за місцем роботи (служби) суб'єктів декларування в рамках процесу подання декларацій?
30. В яких випадках та за яких умов суб'єктам декларування необхідно подавати повідомлення до НАЗК?
31. Коли та за яких умов здійснюється перевірка факту подання декларації до Єдиного державного реєстру декларацій?
32. За якими критеріями (ознаками) в Законі "Про запобігання корупції" визначено правовий статус викривача?
33. Які основні правові гарантії захисту викривачів передбачає чинне законодавством?
34. Які вимоги встановлює Закон "Про запобігання корупції" щодо анонімних повідомлень про порушення (невиконання) вимог антикорупційного законодавства?
35. Які способи (умови) отримання повідомлень від викривачів про порушення (невиконання) вимог антикорупційного законодавства?
36. Які види юридичної відповідальності передбачено за порушення антикорупційного законодавства?
37. Які державні органи наділені повноваженнями щодо притягнення до відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення?
38. У чому полягає різниця між корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням?
39. Які підстави передбачено в Законі "Про запобігання корупції" для вжиття заходів дисциплінарної відповідальності?
40. У чому полягає сутність цивільно-правової відповідальності за порушення вимог антикорупційного законодавства?

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Комп'ютери з програмним забезпеченням OpenOffice.org 4.1.7, Googledocs, Internet-браузер Google Chrome 85.04183.121.
 Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран;
 Система дистанційного навчання і контролю Moodle – <http://moodle.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=1862>

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основа література	<p>Нормативно-правові акти</p> <ol style="list-style-type: none"> Конституція України від 28.06.1996 р. (із змінами та доповненнями) – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80. Закон України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14 жовтня 2014 р. № 1698-VII. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text Закон України «Про Вищий антикорупційний суд» від 07 червня 2018 р. № 2447-VIII. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції (Конвенцію ратифіковано із заявами Законом N 251-V (251-16) від 18.10.2006.) – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією (ETS 173). – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» від 23 липня 2021 року № 448/21. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0986-21#n15 Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення» (із змінами та доповненнями) від 09.02.2018 № 166. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0345-18#Text. <p>Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> Романов М. В. Основні засади запобігання корупції / М. В. Романов; ГО «Харківська правозахисна група». — Харків: ТОВ «Видавництво „Права людини“», 2017. — 176 с. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / Наук. ред. Хавронюк М.І. – К.: Ваіте, 2018. – 472 с. Клімова С. М., Ковальова Т. В. Організація запобігання та протидії корупції в Україні: навч. посіб. / С. М. Клімова, Т. В. Ковальова. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2016. – 200 с. Антикорупційна політика та запобігання корупції в публічному управлінні : навч. посіб. / І. С. Бондар, В. Г. Горник, С. О. Кравченко, В. В. Кравченко - Київ ; Видавництво Ліра-К, 2016. - 192 с. 	Додаткові джерела	<ol style="list-style-type: none"> Запобігання корупції у запитаннях і відповідях: посібник для суддів. Колектив авторів. – К.: Ваіте, 2017. – 146 с. Виховання доброчесності та зниження ризиків корупції: навч. посіб. – К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2018 – 252 с. Посібник з оцінки корупційних ризиків та розробки планів протидії корупції. К.: USAID, 2015. – 75 с. Практичний посібник щодо роботи з викривачами для уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції. Колектив авторів. НАЗК, 2021. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2021/07/Guide-final.pdf <p>Web-ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> Законодавство України. Веб-портал Верховної Ради України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index . Офіційне інтернет-представництво Президента України. Режим доступу: https://www.president.gov.ua/ Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. Режим доступу: www.kmu.gov.ua Офіційний вебпортал парламенту України. Режим доступу: https://www.rada.gov.ua Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора України. Режим доступу: https://www.gp.gov.ua/ Офіційний сайт Національного антикорупційного бюро України. Режим доступу: https://nabu.gov.ua/ Офіційний сайт Національного агентства з питань запобігання корупції. Режим доступу: https://nazk.gov.ua/uk/ Офіційний сайт Вищого антикорупційного суду. Режим доступу: https://hcac.court.gov.ua/hcac/ Журнал Публічне право. Режим доступу: https://www.publichne-pravo.com.ua/ Transparency International Україна. Режим доступу: http://ti-ukraine.org/.
-------------------	--	-------------------	--

СИСТЕМА ОЦІНКИ

Склад модулів		Сума балів	ECST	Оцінка	Рівень компетентності
Форми та методи контролю	Рейтингова оцінка, бали	90 - 100	A	відмінно	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.
Усне опитування на семінарських заняттях або тестування за темами	6*4=24	81 - 89	B	добре	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни
Виконання індивідуального завдання (реферат-презентація)	20	75 - 80	C		Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.
		65 - 74	D	задовільно	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни
Модульна контрольна робота № 1,2	28*2	55 - 64	E		Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни
		30 - 54	FX	незадовільно	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни
Підсумкова атестація	100	0 - 29	F		Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Графік освітнього процесу та оцінювання знань з дисципліни для денної форми навчання.

Вид навчальних занять та контролю	Розподіл між навчальними тижнями															Вид підсумкового семестрового контролю
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Лекції	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	Залік
Практ. заняття		2		2		2		2		2		2		3		
Сам. робота	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
Консультації				<u>Конс.</u>											<u>Конс.</u>	
Поточний контроль		УО		УО		УО				УО		УО		УО		
Модулі	●				M1			●	●				M2		●	
Контроль по модулю №1								КР1								
Контроль по модулю №2															КР2	
Контроль самостійної роботи													ЗСР	ЗСР	ЗСР	

УО – поточне усне опитування; ДГ– ділова гра; КР– письмова контрольна робота; ЗСР – захист самостійної роботи (реферат); Конс. – консультація; К – колоквіум.

Опитування з приводу оцінювання якості викладання дисципліни «Антикорупційна політика»

<https://forms.gle/nWap61EBM5bW9tWN7>

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни